

Motion - Vindkraftverk i Nacka

Motion den 15 mars 2021 av Fredrik Holmqvist m.fl. (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår att kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att en större vindkraftverksutbyggnad i kommunen inte bedöms som möjlig då lämpliga områden saknas. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

I en motion väckt av Fredrik Holmqvist med flera (V) föreslås att kommunen gör en översiktlig landskapsanalys för att se var det finns förutsättningar för vindkraft i Nacka kommun och att analysen införlivas i gällande översiktsplan. Motionen har beretts av kommunstyrelsens miljöutskott och därefter av kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott.

Vindkraft utgör en av flera förnybara energikällor och är viktig ur det perspektivet. Däremot kan konstateras att en större vindkraftverksutbyggnad inte är möjlig i kommunen, bland annat med hänsyn till rekreation, riksintressen, skyddsavstånd till bebyggelse, bullerstörningar samt växt- och djurliv. Det föreslås därmed att kommunfullmäktige noterar att en större vindkraftverksutbyggnad i kommunen inte bedöms som möjlig då lämpliga områden saknas.

Förslagen i motionen

Motionärerna anser att Nacka kommun bör skapa egen elproduktion för att förhindra framtida elbrist, i form av vindkraftverk. Att Nacka kommun tillsammans med andra kommuner i regionen möjliggör för förnybar och fossilfri elproduktion genom vindkraft kommer att öka säkerheten i elnätet och samtidigt ge konsumenterna ett lägre pris, enligt motionärerna.

Motionärerna föreslår:

- att det görs en översiktlig landskapsanalys för att se var det finns förutsättningar för vindkraft i Nacka kommun.

- att analysen införlivas i gällande översiktsplan.

Motionen bereds av kommunstyrelsens miljöutskott och därefter av kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens miljöutskott föreslog vid sammanträdet den 17 augusti 2021, §27, kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att notera att en större vindkraftverksutbyggnad inte bedöms som möjlig i kommunen då lämpliga områden för en sådan saknas. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Miljöenhetens utredning och bedömning

Sverige har högt ställda klimatambitioner och mål om en 100 procent förnybar elproduktion till år 2040. Förutom att bidra till att nå målet om 100 procent förnybar elproduktion bidrar nationell vindkraftsutbyggnad även till målet om minskad klimatpåverkan. Sveriges mål är att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären till år 2045.

I februari 2021 presenterade Naturvårdsverket och Energimyndigheten en gemensam nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad.¹ Strategin föreslår att länsstyrelserna ansvarar för att ta fram ett regionalt planeringsunderlag tillsammans med berörda aktörer i länet. Planeringsunderlaget ska visa potentiella områden för vindkraft och om det är möjligt att åstadkomma en utbyggnad enligt det fördelade utbyggnadsbehovet av vindkraft i länet. En utgångspunkt för arbetet ska vara att undersöka förutsättningar för samexistens mellan vindkraft och andra intressen.²

Miljöenheten konstaterar att vindkraft är ett av flera energislag som levererar fossilfri el. En vindkraftspark kräver dock stora ytor som är relativt långt från bebyggelse som kan uppfatta anläggningen som störande eller andra intressen som kan påverkas negativt. Enheten konstaterar redan utifrån befintligt underlag att den typen av områden inte finns inom Nacka kommun. Ett vindkraftverk är ett så pass högt byggnadsverk att det kommer att påverka landskapsbilden. Det går att exempelvis jämföra med de 300 meter höga Nackamasterna i Erstavik som är synliga lång väg från flera håll. Ett vindkraftverk kan uppnå höjder på mellan 100 och 200 meter. I detta sammanhang kan påpekas att Högsta domstolen som sista instans konstaterade i en dom nyligen att en tredje Nackamast inte var lämplig att placera bredvid de befintliga två. Domstolen hänvisar bland annat till kommunens översiktsplan där det framgår att nya åtgärder endast kan komma i fråga om de rör rekreation och inte skadar riksintresset och naturvärdena.

Vid eventuell planering av vindkraftverk är även det nationella och regionala perspektivet viktigt. Vindkraften påverkar lokalt områden genom att de syns, hörs och påverkar

¹ Nationell strategi för en hållbar vindkraft, Rapport framtagen i samarbete med Naturvårdsverket ER 2021:2 http://www.energimyndigheten.se/globalassets/fornybart/strategi-for-hallbar-vindkraftsutbyggnad/er-2021_02.pdf

² Energimyndighetens hemsida, <http://www.energimyndigheten.se/fornybart/vindkraft/gemensamt-initiativ-for-en-hallbar-vindkraftsutbyggnad/>

landskapsbilden. Det finns många begränsningar, bl.a. riksintresse för kulturmiljö, skyddsavstånd till bebyggelse, bullerstörningar, växt- och djurliv som behöver beaktas innan etablering är möjlig. Vidare så uppmanar översiktsplanen att orörda, tysta skogsområden ska värnas. Tysta områden är viktiga att bevara och fyller en viktig funktion för såväl friluftsliv och rekreation som djurliv. Kommunen har därför begränsad möjlighet för vindkraftsverksutbyggnad med hänsyn till dessa intressen.

Länsstyrelsen i Stockholm tog fram ett planeringsunderlag för större vindkraftsanläggningar i länet 2007, som pekar på att det teoretiskt kan finnas områden möjliga för fortsatt utredning för större vindkraftsutbyggnad i länet. De största potentiella områdena för vindkraftslokalisering finns i havet. Länets vattenområden omfattas emellertid i hög utsträckning av till exempel olika slags riksintressen, vilket gör att mer komplicerade intresseavvägningar kan förutses i havet och i länets del av Mälaren.³ Ett tydligt exempel är Stockholms inlopp och Nackas norra kust. Här skulle en etablering av vindkraft kraftigt påverka andra intressen och dessutom vara olämpligt av framkomlighets- och säkerhetsskäl.

Sammanfattningsvis är det bra att analysera olika alternativ för förnybara energikällor i kommunen men bedömningen är att större vindkraftsverksutbyggnad inte är möjlig i kommunen bland annat med hänsyn till riksintressen, skyddsavstånd till bebyggelse, bullerstörningar samt växt- och djurliv. Miljöenheten bedömer att det finns tillräckligt med underlag som styrker att det inte finns några lämpliga områden, varken på land eller ut i vattnet, för en större vindkraftsutbyggnad i Nacka. Det föreslås därmed att kommunfullmäktige noterar att en större vindkraftsverksutbyggnad inte bedöms som möjlig i kommunen då lämpliga områden för en sådan saknas.

Enheten för strategisk stadsutvecklings utredning och bedömning

Enheten för strategisk stadsutveckling delar miljöenhetens utredning och bedömning avseende motionsförslagets första punkt. Det är dock inte möjligt att landskapsanalysen kan införlivas i gällande översiktsplan enligt plan- och bygglagen, såsom föreslås i motionsförslagets andra punkt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Skulle dock en kommunal utredning och analys av förutsättningar för vindkraft i kommunen genomföras, skulle detta medföra administrativa kostnader.

Konsekvenser för barn

Konsekvenser för barn kan vara både positiva och negativa. Vindkraft i sig är en förnybar energikälla och bidrar därmed inte till ökade utsläpp av växthusgaser, vilket är positivt för

³ Vindkraftverk i Stockholms län, <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.840e7ca163033c061f1ae73/1526068828700/Rapport%202007-12%20Vindkraft%20i%20Stockholms%20l%C3%A4n%20planeringsunderlag.pdf>

barn. Däremot kan en stor vindkraftsanläggning även ge negativa effekter på barn om exempelvis barnens möjligheter till rekreation begränsas inom ett visst område.

Bilagor

Bilaga 1. Motion ställd den 15 mars 2021 av Fredrik Holmqvist m.fl. (V) ang. vindkraftverk i Nacka

Bilaga 2. Tjänsteskrivelse och protokollsutdrag från KSMU 2021-08-17 §27

Charlotte Persson
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Henrik Svensson
Översiktsplanerare
Enheten för strategisk stadsutveckling